

SADURSMES JERUZALEMĒ

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mk. 11, 1. Ķēn. 1:32–48, Cah. 9:9, 10, Jes. 56:7, Jer. 7:11, Mk. 12:1–34.

ATMIŅAS PANTS:

“Un, kad jūs stāvat, Dievu lūgdami, tad piedodiet, ja jums kas ir pret kādu, lai arī jūsu Tēvs, kas debesīs, jums piedod jūsu pārkāpumus” (Mk. 11:25).

Mk. 2. un 3. nodaļā ir ziņots par piecu strīdu sēriju starp Jēzu un reliģiskajiem vadītājiem (skat. 3. tēmu). Šīs nedēļas tēmā, kad Jēzus ierodas Jeruzalemē, Viņam ir seši strīdi ar reliģiskajiem vadītājiem. Abas strīdu sērijas ir kā ievads un noslēgums Viņa zemes kalpošanas sākumā un beigās. Katra no tām risina svarīgus kristīgās dzīves jautājumus. Jēzus norādījumi pat šajās polemiskajās situācijās palīdz vadīt ticīgos gan fundamentālos ticības jautājumos, gan ikdienas praktiskajos jautājumos.

Reliģiskie vadītāji nāk izraisīt sadursmi, musināt un uzvarēt Jēzu, taču viņiem tas nekad neizdodas. Daļa no šīs nedēļas nodarbības ietvers analīzi tam, kas liek cilvēkiem pretoties Dievam, un apsvērsim, ko kristieši var darīt, lai pārvarētu aizspriedumus un uzrunātu tos cilvēkus, kas pretojas Gara aicinājumam.

Mk. 11. nodaļā Jēzus kalpo Jeruzalemē Pashā svētkos (marts/aprīlis). Marka 11.–16. nodaļa aptver nedaudz vairāk par vienu nedēļu; stāstījuma ātrums ir ievērojami palēninājies. Pirmās 10 nodaļas aptver aptuveni trīsarpus gadus. Šī palēnināšanās norāda uz noslēdzošo ainu nozīmīgumu.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 31. augustā.

Triumfējošā ieiešana

Izlasi Mk. 11:1–11 un Cah. 9:9, 10. Kas šeit notiek? _____

Puse no šī stāsta ir saistīta ar to, ka Jēzus sūta divus mācekļus uz tuvējo ciematu, lai tie paņemtu ēzeli un Viņš varētu iejāt Jeruzalemē. Kāpēc šim ziņojumam tiek veltīts tik daudz laika?

Atbilde ir divējāda. Pirmkārt, tā parāda Jēzus pravietiskās spējas, ceļot Viņa ierašanās cēlumu un saistot to ar Dieva gribu. Otrkārt, šis stāsta aspekts ir saistīts ar Cah. 9:9, 10, kurā teikts, ka ķēniņš iejāj Jeruzalemē uz ēzeļa. Tas atgādina Salamana iejāšanu Jeruzalemē uz ēzeļa (1. Ķēn. 1:32–48), kad Adonja mēģināja uzurpēt troni, un Dāvids pavēlēja Salamanu nekavējoties kronēt.

“Ar šiem vārdiem piecsimt gadus pirms Kristus dzimšanas pravietis Caharija pasludināja Israēla Ķēniņa nākšanu. Šim pravietojumam vajadzēja piepildīties. Tas, kurš tik ilgi bija noraidījis ķēniņa godu, tagad nāca uz Jeruzalemi kā apsolutais Dāvida troņmantnieks.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 569. lpp.)

Jeruzaleme atrodas kalnainā reģionā, apmēram 740 metru augstumā. Tās iedzīvotāju skaits Jēzus dienās, iespējams, bija 40 000 – 50 000, bet Pashā laikā tas pieauga. Pilsēta aizņēma tikai aptuveni 250 akrus, bet tempļa kalns aptvēra apmēram 37 no šiem akriem. Skaistais tempļu komplekss bija galvenais pilsētā.

Jēzus ienāca no austrumiem, nokāpjot no Eļļas kalna, un, iespējams, iegāja pa Zelta vārtiem, un devās uz Tempļa kalnu (vārti tagad ir aizmūrēti). Viņa atnākšana satricināja visu pilsētu, un visi apzinājās Viņa simboliskās darbības nozīmi. Pūlis, kas pavadīja Jēzu, sauca “hozanna”, kas sākotnēji nozīmēja “tagad glābt”, bet beigās mainīja nozīmi uz “slavēt Dievu”.

Slepenības laiks, ko Jēzus bija uzturējis Marka evaņģēlija lielākajā daļā, ir pagājis. Tagad Jēzus atklāti iegāja Jeruzalemē, izmantojot labi zināmu, simbolisku ķēnišķīgu darbību. Viņš iegāja templī, bet, tā kā bija jau vēls, Viņš vienkārši paskatījās apkārt un kopā ar divpadsmit mācekļiem devās uz Betāniju. Tas, kas varēja pārvērsties par dumpi vai sacelšanos, beidzās ar to, ka Viņš klusi atkāpās. Taču nākamā diena būs citāda.

Ideja par jāšanu uz ēzeļa sasaucas ar pazemības ideju. Kāpēc tā ir tik svarīga īpašība, īpaši kristiešiem? Ar ko mēs – krusta gaismā – varam lepoties? _____

Nolādēts koks un šķīstīts templis

Izlasi Mk. 11:12–26. Kāda nozīme ir šeit aprakstītajiem notikumiem? _____

No rīta, nākot no Betānijas, tikai apmēram divas jūdzes (nedaudz vairāk nekā trīs kilometrus) no Jeruzalemes, Jēzus bija izsalcis. Ieraudzījis vīģes koku lapās, Viņš devās pie tā, lai atrastu, iespējams, kādu agru augli. Šī darbība nebūtu uzskatāma par zagšanu, jo saskaņā ar Vecās Derības likumiem bada remdēšanai varēja ēst ēdienu no kaimiņa lauka vai augļu dārza (3. Moz. 19:9, 3. Moz. 23:22, 5. Moz. 23:25). Bet Viņš neatrada augļus un sacīja kokam: “Lai neviens nemūžam vairs neēd augļus no tevis.” (Mk. 11:14) Tā bija ļoti dīvaina un netipiska rīcība Jēzum, bet tas, kas sekoja uzreiz pēc tam, ir vēl pārsteidzošāks.

Tas, kas notika tālāk, visticamāk, norisinājās pagānu galmā, kur tika pārdoti upuri (to nesen bija iesācis Kajafa). Jēzus izdzen pārdevējus no pagalma, lai tur varētu atgriezties kļusā pielūgsmē. Viņa rīcība ir tiešs apvainojums tiem, kas ir atbildīgi par tempļa sistēmu.

Jēzus saista Vecās Derības divas vietas kā skaudru pārmetumu par nesvēto kņadu. Viņš uzstāj, ka templim ir jāklūst par lūgšanu namu visiem cilvēkiem (Jes. 56:7), arī pagāniem. Tad Viņš saka, ka vadītāji ir padarījuši templi par laupītāju bedri (Jer. 7:11). Pēc tam šīs pārsteidzošās dienas beigās Jēzus kopā ar mācekļiem atstāj pilsētu (Mk. 11:19).

Nākamajā rītā, dodoties atpakaļ uz pilsētu (sk. Mk. 11:20–26), mācekļi ir pārsteigti, ka vīģes koks ir nokaltis līdz pat saknēm. Jēzus sniedz mācību par lūgšanu un piedošanu, skaidrojot notikušo. Ko tas viss nozīmē?

Šie divi stāsti ir ceturtais “sviestmaižu stāsts” Marka evaņģēlijā (skat. 3. tēmu). Šādos stāstos dramatisēta ironija notiek ar paralēliem varoņiem, kas veic pretējas darbības, vai pretējiem varoņiem, kas veic paralēlas darbības. Šajā stāstā vīģes koks un templis stāv paralēli. Jēzus nolādē koku, bet šķīsta templi, kas ir pretējas darbības. Bet ironiski ir tas, ka reliģiskie vadītāji nu plāno nogalināt Jēzu, un šī darbība nozīmē, ka tempļa dievkalpojumiem vairs nav jēgas, tie ir piepildījušies Jēzū.

Ko Jēzum vajadzētu šķīstīt tavā dzīvē? Kā tas notiek? _____

Kurš teica, ka tu to vari darīt?

Izlasi Mk. 11:27–33. Kādu izaicinājumu reliģiskie vadītāji uzlika Jēzum, un kā Viņš uz to reaģēja? _____

Nākamajā dienā pēc tam, kad Jēzus bija šķīstījis templi, reliģiskie vadītāji stājās Viņam pretī tempļa pagalmos, jautājot, kā vārdā Viņš rīkojās iepriekšējā dienā. Viņi nemeklēja patiesību, bet gan centās Viņu pieķert. Ja Viņš teiks, ka Viņa autoritāte ir no Dieva, viņi iebildīs, ka vienkāršam lauku galdniekam nevar būt tāda autoritāte. Ja Viņš atzīs, ka Viņa autoritāte ir cilvēciska, viņi Viņu atļaidīs kā muļķi.

Bet Jēzus redz cauri viņu slazdiem un saka, ka atbildēs viņiem, ja viņi atbildēs uz vienu Viņa jautājumu. Viņš pajautāja, vai Jāņa Kristītāja kristības bija no Dieva vai no cilvēkiem. Vadītāji uzreiz saprot, ka viņi ir sprukās. Ja sacīs no Dieva, Jēzus prasīs: “Kāpēc jūs viņam neticējāt?” Ja viņi teiks, ka no cilvēkiem, viņi atklās, ka baidās no cilvēkiem. Tāpēc viņi melo un saka, ka nezina. Tas Jēzum dod iespēju atteikties atbildēt uz viņu jautājumu.

Izlasi Mk. 12:1–12. Kā Jēzus rīkojās pēc atteikšanās atbildēt, un kāda tam bija ietekme?

Jēzus stāstīja līdzību par vīna dārzu, saimnieku un dārzniekiem, kuriem viņš tīrumu iznomā. Šis ainojums ir stipri līdzīgs stāstam par vīna dārzu Jesajas 5. nodaļā, kur Dievs apsūdz neuzticīgo Israēlu. Ikviens atpazītu paralēli, īpaši reliģiskie vadītāji.

Stāsts izvēršas neparasts, jo īrnieki atsakās atdot īpašniekam novāktos lauka augļus. Tā vietā viņi slikti izturas pret viņa kalpiem un un tos nogalina. Beidzot saimnieks atsūta savu mīļoto dēlu, un viņš sagaida, ka to gan cienīs. Bet tā nenotiek. Viņi dīvainā kārtā domā, ka, nogalinot dēlu, vīna dārzs kļūs par viņu īpašumu. Viņu nelōģiskums ir pārsteidzošs, un spriedums, kas nāk pār viņiem, ir pamatots.

Šajā stāstā Jēzus ļoti nopietni brīdināja reliģiskos vadītājus, kurp virzās viņu soļi. Raugoties šādā gaismā, Viņa līdzība ir mīlestības pilns brīdinājums. Viņiem nav par vēlu mainīties un izvairīties no tāda paša sprieduma. Daži nožēlos grēkus, mainīsies un pieņems Jēzu. Citi ne.

Zemes pienākumi un Debesu ieguvumi

Izlasi Mk. 12:13–27. Kas šeit notiek, un kādas patiesības māca Jēzus? _____

Reliģiskie vadītāji mēģināja pieķert Jēzu pie kaut kā, ko viņi varētu izmantot, lai Viņu nosūdzētu vai nu Romas pārvaldniekam, vai tautai. Šajā strīdā jautājums bija par nodokļu nomaksu. Atteikšanos maksāt nodokļus varēja uzskatīt par sacelšanos pret Romas valdību, kas būtu ļoti nopietns pārkāpums.

Jēzus atbilde dot ķeizaram to, kas pieder ķeizaram, un Dievam to, kas pieder Dievam, palīdzēja Viņam izvairīties no slazdiem, kā arī sniedza dziļas norādes par ticīgā atbildību pret valdību. “Viņš apliecināja, ka, tā kā tie dzīvo Romas varas aizbildniecībā, tiem ir jāmaksā pieprasītās nodevas, kamēr vien tas nerunā preti augstākam pienākumam. Bet, mierīgi pakļaujoties zemes likumiem, vienmēr vispirms ir jāpaklausa Dievam.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 602. lpp.)

Tālāk seko jautājums par mirušo augšāmcelšanos. Saduķeji bija priesteru grupa, kas kā Svētos Rakstus pieņēma tikai piecas Mozus grāmatas. Viņi neticēja mirušo augšāmcelšanai. Gadījums, ko viņi piedāvāja Jēzum, iespējams, bija izdomāts. Tajā bija iesaistīti septiņi brāļi un viena sieviete. Saskaņā ar Mozus likumu, lai saglabātu īpašumu ģimenes līnijā, ja mirušam vīrietim nav palikuši dēli, viņa brāļim bija jāapprec atraitne, savukārt visi bērni, kas dzimuši šajā savienībā, likumīgi tiks uzskatīti par mirušā vīrieša bērniem (5. Moz. 25:5–10).

Cenšoties apšaubīt augšāmcelšanās doktrīnu, saduķeji norādīja uz morālu dilemmu: kuram no brāļiem sieviete būs sieva augšāmcelšanās brīdī. Jēzus iebilda viņu argumentiem divos posmos, atsaucoties uz Svētajiem Rakstiem un Dieva spēku. Pirmkārt, Viņš aprakstīja Dieva spēku augšāmcelšanās laikā un norādīja, ka Debesīs nebūs precēšanās. Pēc tam Viņš aizstāvēja augšāmcelšanās doktrīnu, balstoties uz 2. Mozus 3:1–22, kur Dievs norādījis, ka Viņš ir Ābrahāma, Īzāka un Jēkaba Dievs. Jēzus norādīja – tas nozīmē, ka viņi tiks augšāmcelti; viņi nevar palikt miruši, ja Dievs ir Ābrahāma, Īzāka un Jēkaba Dievs, kuri pagaidām ir miruši.

Ja kāds tev jautātu: “Vai tu pazīsti Dieva spēku?”, ko tu atbildētu un kāpēc? _____

Augstākais bauslis

Izlasi Marka 12:28–34. Kādu dziļu jautājumu uzdeva draudzīgais rakstu mācītājs, un kādu divkāršu atbildi sniedza Jēzus? _____

Marka evaņģēlijā līdz šim lielākā daļa reliģisko vadītāju, ar dažiem izņēmumiem, bija pret Jēzu. Tas jo īpaši attiecas uz Jeruzalemi, kur Jēzus stājās pretī tempļa, kas ir jūdaisma pamatā, vadībai. Tādējādi, ja kāds rakstu mācītājs ieklausās stridos un novērtē Jēzus atbildes, tas parāda gan godīgumu, gan drosmi, saskaroties ar valdošo naidīgumu pret Jēzu. Būtu vieglāk vienkārši stāvēt malā un skatīties, pat ja cilvēks izjūt līdzjūtību pret Jēzu. Bet šis cilvēks tā nedara.

Rakstu mācītājs skar pašu reliģijas kodolu, uzdodot jautājumu, kurš bauslis ir vissvarīgākais. Jēzus atbild vienkārši un skaidri, citējot 5. Moz. 6:4, 5 – Šemu, ticības apliecību jūdaismā. Jēzus saka, ka augstākais bauslis ir mīlēt Dievu ar visu savu sirdi, dvēseli, prātu un spēku – tas ir, ar visu, kas tu esi. Jēzus piešķir rakstu mācītājam bonusu un nosauc arī otru svarīgāko bausli, vēlreiz atsaucoties uz Veco Derību, šoreiz 3. Moz. 19:18, – mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu.

Dažreiz cilvēki brīnās, kā var pavēlēt mīlēt. Pavēles kultūras konteksts 5. Mozus grāmatā palīdz to izskaidrot. Valoda nāk no seniem līgumiem starp pusēm, un termins “mīlestība” attiecas uz uzticamību līguma prasībām, to uzticīgu izpildi. Tādējādi, lai gan tas neizslēdz dziļu pieķeršanos starp abām pusēm, tas daudz vairāk vērsts uz darbībām, kas parāda šo lojalitāti.

Rakstu mācītājs bija godīgs un saskatīja Jēzus atbildes skaidrību un vienkāršību un to arī pateica. Varam iedomāties, ka citi reliģiskie vadītāji sadrūma, kad šis godīgais rakstu mācītājs apstiprināja, ka Jēzus atbilde ir pamatota. Jēzus arī apstiprināja rakstu mācītāja godīgo atbildi, sakot, ka viņš nav tālu no Dieva valstības. Nav tālu nenozīmē iekšā. Rakstu mācītājam vēl vajadzēja ieraudzīt, kas ir Jēzus, un sekot Viņam, kas būtu nākamais solis ticības ceļā.

Kā mēs varam iemācīties mīlēt Dievu un savus tuvākos kā sevi pašu? Kāpēc krusts ir atslēga šo baušļu izpildei? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Laikmetu ilgas” nodaļas “Tautas liktenis”, “No jauna šķīstītais dievnams” un “Strīds” (580.–609. lpp.).

“Kristus rīcība, nolādot Viņa paša spēka radīto koku, ir brīdinājums visām draudzēm un visiem kristiešiem. Neviens nevar dzīvot pēc Dieva likuma, ja nekalpo citiem. Bet daudz ir tādu, kas nedzīvo Kristus žēlastības pilno, nesavtīgo dzīvi. Daži, kas sevi uzskata par lieliskiem kristiešiem, nemaz nesaprot, ko sevi ietver kalpošana Dievam. Viņi plāno un pēta, kā izpatikt sev pašiem. Viņi rīkojas, rēķinādamies vienīgi ar sevi. Laiks tiem ir vērtīgs vienīgi tad, kad var kaut ko sakrāt sev. Tas ir viņu mērķis visā dzīvē. Viņi kalpo nevis citiem, bet sev. Dievs viņus radījis, lai tie dzīvotu pasaulē, kur jānotiek nesavtīgai kalpošanai. Viņš tos izraudzījis palīdzībai līdzilvēkiem visos iespējamajos veidos. Bet viņu egoisms ir tik liels, ka tie nespēj neko citu saredzēt. Tiem nav kontakta ar cilvēci. Kas dzīvo tikai sev, ir līdzīgs vīģes kokam, kas izcēlās ārēji, bet bija bez augļiem. Tādi cilvēki ievēro dievbijības formas, bet dara to bez atgriešanās un ticības. Ar savām lūpām tie godā Dieva likumu, bet tiem pietrūkst paklausības. Tie runā, bet nedara. Ar spriedumu par vīģes koku Kristus parāda, cik pretīga Viņam ir šāda tukša liekulība. Viņš paziņo, ka tāds, kas grēko atklāti, ir mazāk vainīgs nekā tas, kas apliecina, ka kalpo Dievam, bet nenes augļus Viņam par godu.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas” 584. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Padomājiet par to, ko nozīmē tas, ka Kristus šķīsta templi. Kā šis princips varētu attiekties uz mūsu draudzi mūsdienās? Kā šādai šķīstīšanai jānotiek?
2. Visā evaņģēlijā Jēzus atkal un atkal atsaucas uz Svētajiem Rakstiem un to, kā tiem ir jāpiepildās. Ko tas mums stāsta, cik liela nozīme tiem ir ticības dzīvē? Kāpēc mums dedzīgi jānoraida jebkādi mēģinājumi mazināt Svēto Rakstu autoritāti, it īpaši doma, ka Raksti ir tikai cilvēku pašu priekšstati par Dievu, kas Viņš ir un kā Viņš darbojas?
3. Kur ir pareizā robeža starp baznīcu un valsti? Kā Jēzus mācība Mk. 12:13–17 virza šo diskusiju?
4. Atrodiet pantus, kuros runāts par augšāmcelšanos. Kāpēc šī doktrīna ir tik ļoti svarīga mūsu ticībā, īpaši ņemot vērā mirušo stāvokli?